

2025/1471

19.7.2025

ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2025/1471

z 18. júla 2025,

ktorým sa mení rozhodnutie 2012/642/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 29,

so zreteľom na návrh vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

- (1) Rada 15. októbra 2012 prijala rozhodnutie 2012/642/SZBP ⁽¹⁾.
- (2) Prezident Ruskej federácie 24. februára 2022 vyhlásil vojenskú operáciu na Ukrajine a ruské ozbrojené sily začali útok na Ukrajinu, a to aj z územia Bieloruska. Tento útok bol flagrantným porušením územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny.
- (3) Rada vo svojich záveroch z 19. februára 2024 dôrazne odsúdila pokračujúcu podporu, ktorú bieloruský režim poskytuje ruskej útočnej vojne proti Ukrajine, a vyzvala Bielorusko, aby sa zdržalo takýchto krokov a dodržiavalo svoje medzinárodné záväzky.
- (4) Vzhľadom na závažnosť situácie a v reakcii na pokračujúce zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine je vhodné zaviesť ďalšie reštriktívne opatrenia.
- (5) Najmä je potrebné zakázať obstarávanie zbraní a súvisiaceho materiálu všetkého druhu z Bieloruska.
- (6) S cieľom posilniť účinnosť reštriktívnych opatrení uložených v reakcii na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine je potrebné riešiť riziko obchádzania týchto opatrení prostredníctvom nepriameho vývozu cez tretie krajiny. Určitý tovar a technológie by mohli prispieť k vojenskému a technologickému posilneniu Bieloruska alebo k rozvoju jeho sektora obrany a bezpečnosti, a to aj pri vývoze pod zámienkou, že sú určené na konečné použitie na civilné účely. Zákaz nepriameho vývozu sa vzťahuje na vývoz položiek, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, a to aj cez tretiu krajinu. Príslušné orgány by mali prijať včasné preventívne opatrenia, ak existuje vierohodné riziko, že takéto položky vyvážané do tretích krajín by mohli byť v konečnom dôsledku presmerované do Bieloruska. Preto je vhodné členským štátom poskytnúť voliteľný administratívny mechanizmus, ktorý príslušným vnútroštátnym orgánom umožní vyžadovať predchádzajúce povolenie na vývoz položiek, ktoré by mohli prispieť k vojenskému a technologickému posilneniu Bieloruska alebo k rozvoju jeho sektora obrany a bezpečnosti, do akejkoľvek tretej krajiny, ak bol vývozca informovaný, že existuje dostatočný dôvod domnievať sa, že konečné miesto určenia položiek môže byť v Bielorusku alebo že konečné použitie položiek môže byť pre bieloruské subjekty. Cieľom uvedeného opatrenia nie je uložiť nové plošné obmedzenie, ale poskytnúť členským štátom účinný a primeraný nástroj na vyšetrovanie možného obchádzania reštriktívnych opatrení a na predchádzanie takémuto obchádzaniu, a zároveň zabezpečiť harmonizovaný výklad a právnu zrozumiteľnosť pre vývozcov. Uvedené opatrenie by nemalo mať vplyv na rozsah pôsobnosti doložky o zákaze nepriameho vývozu. Je na voľnom rozhodnutí členských štátov, či sa má uvedené opatrenie alebo doložka o zákaze nepriameho vývozu uplatniť ako mechanizmus presadzovania v prípadoch, v ktorých môže byť konečné miesto určenia položiek v Bielorusku alebo v ktorých môže byť konečné použitie položiek pre bieloruské subjekty.

⁽¹⁾ Rozhodnutie Rady 2012/642/SZBP z 15. októbra 2012 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na situáciu v Bielorusku a zapojenie Bieloruska do agresie Ruska voči Ukrajine (Ú. v. EÚ L 285, 17.10.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2012/642/oj>).

- (7) Ďalej je vhodné existujúci zákaz poskytovania špecializovaných služieb v oblasti zasielania finančných správ určitým bieloruským úverovým inštitúciám a ich bieloruským dcérskym spoločnostiam, ktoré sú relevantné pre bieloruský finančný systém a na ktoré sa už vzťahujú reštriktívne opatrenia uložené Úniou, rozšíriť na zákaz transakcií. Okrem toho je vhodné doplniť výnimky týkajúce sa fungovania diplomatických a konzulárnych zastúpení Únie a členských štátov alebo partnerských krajín v Bielorusku a transakcií vykonávaných štátnymi príslušníkmi členského štátu, ktorí majú pobyt v Bielorusku. Takisto je vhodné doplniť výnimku pre transakcie, ktoré sú nevyhnutne potrebné na investície z Bieloruska alebo na ukončenie obchodných činností v Bielorusku. Pripomína sa, že reštriktívne opatrenia nemajú extraterritoriálny účinok a nezaväzujú hospodárske subjekty založené podľa právnych predpisov tretích krajín vrátane právnych predpisov Bieloruska. Transakcie medzi právnickými osobami, subjektmi alebo orgánmi založenými alebo zriadenými podľa práva členského štátu a ich dcérskymi spoločnosťami v tretích krajinách sa preto nepovažujú za porušenie tohto zákazu, a to ani vtedy, ak sú do takýchto transakcií zapojené úverové alebo finančné inštitúcie, na ktoré sa zákaz vzťahuje. Výnimkami a odchýlkou uvedenými v článku 2y rozhodnutia 2012/642/SZBP nie je dotknutý zákaz, ktorým sa hospodárskym subjektom v Únii zakazuje poskytovať služby zasielania finančných správ subjektom uvedeným v prílohe V.
- (8) Okrem toho je vhodné rozšíriť zoznam položiek, ktoré môžu prispievať k vojenskému a technologickému posilneniu Bieloruska alebo k rozvoju jeho sektora obrany a bezpečnosti, a to doplnením položiek, ktoré Rusko použilo vo svojej útočnej vojne proti Ukrajine, a položiek, ktoré prispievajú k vývoju alebo výrobe vojenských systémov Bieloruska vrátane niektorých chemických prekurzorov pre energetické materiály, náhradných dielov pre obrábacie stroje, dodatočných strojov s počítačovým číslícovým riadením (CNC) a chemikálií tvoriacich základné zložky palív pre raketové motory.
- (9) Ďalej je vhodné rozšíriť zoznam tovaru, na ktorý sa vzťahujú vývozné obmedzenia a ktorý by mohol prispieť k posilneniu bieloruských priemyselných kapacít, napríklad o stroje, chemikálie, niektoré kovy a plasty. S cieľom minimalizovať riziko obchádzania reštriktívnych opatrení je tiež vhodné rozšíriť zoznam tovaru a technológií, na ktoré sa vzťahuje zákaz tranzitu cez územie Bieloruska.
- (10) Členské štáty by, pri náležitom dodržiavaní svojich príslušných medzinárodných záväzkov, nemali uznávať ani vykonávať žiadny súdny príkaz, príkaz, úľavu, rozsudok iného súdu než súdu členského štátu alebo iné súdne, arbitrážne alebo správne rozhodnutie vydané v iných konaniach než konaniach v členských štátoch na základe konaní o urovaní sporov medzi investorom a štátom alebo vyplývajúcich z konaní o urovaní sporov medzi investorom a štátom v súvislosti s opatreniami uloženými podľa rozhodnutia 2012/642/SZBP. Účinné vykonávanie doľožky o neuznaní nároku by sa malo považovať za verejný poriadok Únie a členských štátov na účely uznávania a výkonu rozhodcovských rozsudkov alebo súdnych či správnych rozhodnutí. V dôsledku toho by sa za porušenie verejného poriadku Únie a členských štátov malo považovať uznanie alebo výkon súdneho príkazu, príkazu, úľavy, rozsudku súdu iného než súdu členského štátu alebo iného súdneho, arbitrážneho alebo správneho rozhodnutia vydaného v iných konaniach než konaniach v členských štátoch na základe konaní o urovaní sporov medzi investorom a štátom alebo vyplývajúcich z konaní o urovaní sporov medzi investorom a štátom, ktoré by mohlo viesť k uspokojeniu akýchkoľvek nárokov v súvislosti s opatreniami uloženými podľa rozhodnutia 2012/642/SZBP. Uvedeným ustanovením by nemala byť dotknutá povinnosť členských štátov zúčastňovať sa na konaniach začatých proti nim a obhajovať sa v týchto konaniach, ani žiadať o uznanie a výkon rozsudku, ktorým sa im poskytuje náhrada nákladov.
- (11) Hoci je uspokojenie nárokov v súvislosti s opatreniami uloženými podľa rozhodnutia 2012/642/SZBP v Únii zakázané, a to aj v konaniach o mimosúdnom urovaní, existujú dôkazy naznačujúce, že bieloruské osoby, subjekty alebo orgány alebo osoby, subjekty alebo orgány konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z týchto bieloruských subjektov alebo osôb, subjektov alebo orgánov alebo vlastnené alebo kontrolované takýmito osobami, subjektmi alebo orgánmi, sa snažia alebo by sa mohli snažiť o zneužívanie začatie a vedenie konania o urovaní sporov mimo Únie v súvislosti s opatreniami uloženými podľa rozhodnutia 2012/642/SZBP, alebo sa snažia alebo by sa mohli snažiť protiprávne dosiahnuť uznanie alebo výkon rozhodcovských rozsudkov vydaných prostredníctvom takýchto zneužívajúcich konaní o urovaní sporov. Je preto nevyhnutné umožniť príslušným orgánom alebo prípadne Únii, aby v konaní pred súdom členského štátu vymáhali akékoľvek spôsobené škody, vrátane trov konania a nákladov vzniknutých v prípade neplnenia rozhodcovského rozsudku druhou stranou, od uvedených osôb, subjektov alebo orgánov a od osôb, subjektov alebo orgánov, ktoré tieto osoby, subjekty alebo orgány vlastnia alebo kontrolujú, v dôsledku urovnávania sporov medzi investorom a štátom v súvislosti s opatreniami uloženými podľa rozhodnutia 2012/642/SZBP za predpokladu, že sa využili všetky dostupné právne prostriedky nápravy v príslušnej jurisdikcii. Príslušné orgány by mali vymáhať takúto náhradu škody v súlade s právom Únie a obvyčajovými pravidlami medzinárodného práva.

- (12) Ak sú členské štáty konfrontované s rozhodcovskými rozsudkami vydanými proti nim v rámci konaní o urovnaní sporov medzi investorom a štátom v súvislosti s opatreniami uloženými podľa rozhodnutia 2012/642/SZBP, mali by uplatniť všetky námietky, ktoré majú k dispozícii vo vnútroštátnych alebo zahraničných konaniach o uznanie a výkon takýchto rozsudkov. To zahŕňa vznesenie námietky, že uznanie alebo výkon takéhoto rozsudku by boli v rozpore s verejným poriadkom krajiny, v ktorej sa žiada o uznanie a výkon, a to podľa Dohovoru o uznávaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí z roku 1958.
- (13) Uplatňovanie ustanovenia *forum necessitatis* by sa malo rozšíriť.
- (14) Je tiež vhodné zmeniť názov prílohy II s cieľom zahrnúť všetky príslušné ustanovenia, v ktorých sa na uvedenú prílohu odkazuje.
- (15) Na vykonanie určitých opatrení je potrebná ďalšia činnosť Únie.
- (16) Rozhodnutie 2012/642/SZBP by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Rozhodnutie 2012/642/SZBP sa mení takto:

1. Vkladá sa tento článok:

„Článok 1aa

1. Zakazuje sa priamy alebo nepriamy nákup, dovoz alebo transfer všetkých druhov výzbroje a súvisiaceho materiálu vrátane zbraní a streliva, vojenských vozidiel a vybavenia, polovojenského vybavenia a náhradných dielov pre uvedené položky do Únie, ak majú pôvod v Bielorusku alebo sa z Bieloruska vyvážajú.

2. Zákazmi podľa odseku 1 nie je dotknutý dovoz, nákup ani prevod týkajúci sa:

- a) poskytovania náhradných dielov a služieb potrebných na údržbu a bezpečnosť existujúcich spôsobilostí v rámci Únie alebo
- b) plnenia zmlúv uzavretých pred 20. júlom 2025 alebo doplnkových zmlúv nevyhnutných na plnenie uvedených zmlúv.“

2. Článok 1b sa mení takto:

a) vkladajú sa tieto odseky:

„3a. Zákazy uvedené v odsekoch 1 a 3 sa do 21. októbra 2025 nevzťahujú na predaj, dodávku, transfer alebo vývoz tovaru patriaceho pod číselné znaky KN 3204 11, 3204 12, 3204 13, 3204 14, 3204 15, 3204 16, 3204 17, 3204 18, 3204 19, 3204 20, 3506 10, 3506 91, 3907 10, 3907 21, 3907 30, 3907 50, 3907 61, 3907 69 a 3907 99, potrebného na plnenie zmlúv uzavretých pred 20. júlom 2025 alebo doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takýchto zmlúv.

3b. Zákazy uvedené v odsekoch 1 a 3 sa do 21. januára 2026 nevzťahujú na predaj, dodávku, transfer alebo vývoz tovaru patriaceho pod číselný znak KN 9032 89, potrebného na plnenie zmlúv uzavretých pred 20. júlom 2025 alebo doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takýchto zmlúv.“;

b) odsek 13 sa nahrádza takto:

„13. Príslušné orgány členských štátov môžu za podmienok, ktoré považujú za vhodné, povoliť predaj, dodávku, transfer alebo vývoz tohto tovaru alebo poskytnutie súvisiacej technickej alebo finančnej pomoci po tom, ako určia, že takýto tovar alebo poskytnutie súvisiacej technickej alebo finančnej pomoci sú potrebné na osobné použitie zo strany fyzických osôb v domácnosti v Bielorusku:

- a) tovar patriaci pod číselný znak KN 8417 20;
- b) medené rúry, rúrky a príslušenstvo patriace pod číselné znaky KN 7411 alebo 7412 s vnútorným priemerom nepresahujúcim 50 mm;
- c) tovar patriaci pod číselný znak KN 8414 60;
- d) tovar patriaci pod číselný znak KN 3916 20, ak je to nevyhnutne potrebné na predaj podlahy z PVC.“

3. Článok 2d sa mení takto:

- a) vkladá sa tento odsek:

„1aa. Bez toho, aby bol dotknutý zákaz nepriameho vývozu uvedený v odseku 1 tohto článku a článku 4 nariadenia (EÚ) 2021/821, sa vyžaduje povolenie na vývoz tovaru a technológií, ktoré by mohli prispieť k vojenskému a technologickému posilneniu Bieloruska alebo k rozvoju sektora obrany a bezpečnosti, do akejkoľvek tretej krajiny inej ako Bielorusko, ak príslušný orgán členského štátu, v ktorom má vývozca bydlisko alebo je usadený, informoval vývozcu, že predmetné položky sú alebo môžu byť vcelku alebo sčasti určené pre akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, subjekt alebo orgán v Bielorusku alebo na použitie v Bielorusku.“;

- b) vkladá sa tento odsek:

„6a. Ak sa vyžaduje povolenie v súlade s odsekom 1aa, príslušné orgány postupujú v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými v článku 4 nariadenia (EÚ) 2021/821, ktoré sa uplatňujú *mutatis mutandis*.“

4. Článok 2n sa nahrádza takto:

„Článok 2n

1. Neuznajú sa žiadne nároky v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo dotknuté opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia, vrátane nárokov na náhradu škody alebo akýchkoľvek iných nárokov tohto druhu, ako je napríklad nárok na kompenzáciu alebo pohľadávka so zárukou, predovšetkým nárok na predĺženie platnosti alebo vyplatenie dlhopisu, záruky alebo zabezpečenia, najmä finančnej záruky alebo finančného zabezpečenia v akejkoľvek forme, ak ich predložia:

- a) označené fyzické alebo právnické osoby, subjekty alebo orgány uvedené v prílohe I;
- b) každá fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán, ako sa uvádza v článkoch 2h, 2i, 2j alebo 2y alebo v prílohe II, III alebo V;
- c) akákoľvek iná bieloruská osoba, subjekt alebo orgán vrátane bieloruskej vlády;
- d) akákoľvek osoba, subjekt alebo orgán konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písmenách a), b) alebo c) tohto odseku.

2. V členskom štáte sa neuzná, nesplní ani nevykoná žiadny súdny príkaz, zákaz, úľava, rozsudok iného súdu než súdu členského štátu alebo iné súdne, arbitrážne alebo správne rozhodnutie vydané v iných konaniach než konaniach v členských štátoch na základe konaní o urovnaní sporov medzi investorom a štátom proti členskému štátu alebo vyplývajúcich z konaní o urovnaní sporov medzi investorom a štátom proti členskému štátu, ktoré by mohli viesť k uspokojeniu akýchkoľvek nárokov v súvislosti s opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia, ak sa ich dovolávajú akékoľvek osoby, subjekty alebo orgány uvedené v odseku 1 písm. a), b), c) alebo d) alebo osoby, subjekty alebo orgány, ktoré uvedené osoby, subjekty alebo orgány vlastnia alebo kontrolujú.

3. V členskom štáte sa neuzná, nesplní ani nevykoná žiadna žiadosť o pomoc počas vyšetrovania alebo iného konania a žiadny trest ani iná sankcia založená na súdnom príkaze, zákaze, úľave, rozsudku iného súdu, než je súd členského štátu, alebo iné súdne, arbitrážne alebo správne rozhodnutie vydané v iných konaniach než konaniach v členských štátoch na základe konaní o urovnaní sporov medzi investorom a štátom proti členskému štátu alebo vyplývajúcich z konaní o urovnaní sporov medzi investorom a štátom proti členskému štátu v súvislosti s opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia, ak sa ich dovolávajú akékoľvek osoby, subjekty alebo orgány uvedené v odseku 1 písm. a), b), c) alebo d) alebo osoby, subjekty alebo orgány, ktoré uvedené osoby, subjekty alebo orgány vlastnia alebo kontrolujú.

4. Pri akomkoľvek konaní, ktorého cieľom je vymáhanie pohľadávky, nesie dôkazné bremeno o tom, že uspokojenie tejto pohľadávky nie je odsekom 1 zakázané, osoba, ktorá túto pohľadávku vymáha.

5. Týmto článkom nie je dotknuté právo osôb, subjektov a orgánov uvedených v odseku 1 na súdne preskúmanie zákonnosti neplnenia zmluvných záväzkov v súlade s týmto rozhodnutím.“

5. Vkladajú sa tieto články:

„Článok 2na

Každý členský štát v prípade potreby prijme akékoľvek vhodné opatrenia s cieľom vymáhať alebo je oprávnený vymáhať v súdnom konaní pred príslušnými súdmi členského štátu náhradu akejkoľvek priamej alebo nepriamej škody vrátane trov konania, ktoré tomuto členskému štátu vznikli v dôsledku konania o urovnaní sporu medzi investorom a štátom začatého proti členskému štátu v súvislosti s opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia. Členský štát je v prípade potreby oprávnený vymáhať takúto náhradu škody od všetkých osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v článku 2n ods. 1 písm. a), b), c) alebo d), ktoré iniciovali urovnávanie sporov medzi investorom a štátom, zasiahli do neho alebo sa na ňom zúčastnili, alebo ktoré sa usilujú o výkon akéhokoľvek rozhodnutia alebo rozsudku týkajúceho sa urovnávania sporov medzi investorom a štátom, ako aj od osôb, subjektov alebo orgánov, ktoré vlastnia alebo kontrolujú ktorúkoľvek z uvedených osôb, subjektov alebo orgánov.

Únia je v náležitých prípadoch oprávnená vymáhať náhradu všetkých škôd, ktoré jej vznikli, za rovnakých podmienok.

Článok 2nb

Členské štáty vznesú všetky dostupné námietky proti uznaniu a výkonu rozhodcovských rozsudkov, ktoré boli voči nim vydané v konaniach o urovnaní sporov medzi investorom a štátom v súvislosti s opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia.“

6. Článok 2y sa mení takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Zakazuje sa priamo alebo nepriamo sa zapojiť do akejkoľvek transakcie s právnickými osobami, subjektmi alebo orgánmi uvedenými v prílohe V alebo s akoukoľvek právnickou osobou, subjektom alebo orgánom usadenými v Bielorusku, ktorých vlastnícke práva z viac ako 50 % priamo alebo nepriamo vlastní subjekt uvedený v prílohe V.“;

b) vkladajú sa tieto odseky:

„1a. Zákaz uvedený v odseku 1 sa nevzťahuje na transakcie:

a) nevyhnutné na fungovanie diplomatických a konzulárnych zastúpení Únie a členských štátov alebo partnerských krajín v Bielorusku vrátane delegácií, veľvyslanectiev a misií alebo medzinárodných organizácií v Bielorusku, ktoré požívajú výsady v súlade s medzinárodným právom, alebo

b) vykonávané štátnymi príslušníkmi členského štátu, ktorí majú pobyt v Bielorusku z obdobia spred 24. februára 2022.

1b. Odchyľne od odseku 1 môžu príslušné orgány za podmienok, ktoré považujú za vhodné, povoliť transakcie, ktoré sú nevyhnutne potrebné na divestície v Bielorusku alebo ukončenie obchodných činností v Bielorusku.“

7. Príloha II sa mení v súlade s prílohou k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 18. júla 2025

Za Radu
predsedníčka
M. BJERRE

PRÍLOHA

Názov a položka prílohy II k rozhodnutiu 2012/642/SZBP sa nahrádzajú takto:

„PRÍLOHA II

ZOZNAM PRÁVNICKÝCH OSÔB, SUBJEKTOV ALEBO ORGÁNOV PODĽA ČLÁNKU 2c ODS. 7, ČLÁNKU 2d ODS. 7 A ČLÁNKU 2da“.